

Saturs

Priekšvārds (Jānis Lazdiņš)	9
--	---

1. nodaļa. Latvijas Republikas starptautiskā atzīšana un drošība (Artūrs Kučs)	12
--	----

Nr. 1	Miera līgums starp Latviju un Krieviju (11.08.1920.)	15
Nr. 2	Sabiedroto konferences prezidenta nota par Latvijas valsts <i>de iure</i> atzīšanu (26.01.1921.)	27
Nr. 3	Likums par Latvijas Republikas pievienošanos 1928. gada 27. augustā Parīzē parakstītam līgumam par kara pielietošanas nosodīšanu un atsacīšanos no tā starptautisko strīdu izšķiršanā (12.02.1929.) un Līgums	28
Nr. 4	Likums par konvenciju uzbrukuma definēšanai (14.11.1933.) un Konvencija	32
Nr. 5	Likums par 1932. gada 5. februārī starp Latviju un Padomju Sociālistisko Republiku Savienību Rīgā noslēgto līgumu (21.06.1932.) un Līgums	36
Nr. 6	Likums par Protokolu Rīgā 1932. g. 5. februārī starp Latviju un Padomju Sociālistisko Republiku Savienību noslēgtā līguma termiņa pagarināšanai (15.05.1934.) un Protokols	39
Nr. 7	Vācijas un PSRS 1939. gada 23. augusta neuzbrukšanas līguma slepenais papildu protokols	41
Nr. 8	Vācijas un PSRS konfidencialais protokols (28.09.1939.)	42
Nr. 9	Deklarācija par Latvijas neitralitāti (01.09.1939.)	43
Nr. 10	Likums par Maskavā 1939. gada 5. oktobrī parakstīto "Savstarpējās palīdzības paktu starp Latviju un Padomju Sociālistisko Republiku Savienību" (10.10.1939.) un Savstarpējās palīdzības pakts	44
Nr. 11	1939. gada 5. oktobra savstarpējās palīdzības pakta starp PSRS un Latviju konfidencialais protokols	47
Nr. 12	Padomju Sociālistisko Republiku Savienības Tautas deputātu kongresa lēmums par PSRS un Vācijas 1939. gada neuzbrukšanas līguma politisko un tiesisko novērtējumu (24.12.1989.)	48

2. nodaļa. Latvijas valsts izsludināšana un pirmās pagaidu satversmes (Jānis Lazdiņš)	50
---	----

Nr. 13	Latvijas Republikas izsludināšanas/proklamēšanas akts (18.11.1918.)	53
Nr. 14	Latvijas Tautas Padomes politiskā platforma (18.11.1918.)	55
Nr. 15	Deklarācija par Latvijas valsti (27.05.1920.)	57
Nr. 16	Latvijas valsts iekārtas pagaidu noteikumi (01.06.1920.)	58

3. nodaļa. Satversme un Latvijas konstitucionālo institūciju izveidošana.	
Pamattiesības. Pilsonība	59
I. Satversme un Latvijas konstitucionālo institūciju izveidošana	
(Gunārs Kušņš, Jānis Pleps).....	59
Nr. 17 Latvijas Republikas Satversme (15.02.1922.)	65
Nr. 18 Likums par Latvijas Republikas Satversmes spēkā stāšanos un ieviešanu (20.06.1922.).....	73
Nr. 19 Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē (likumu teksti)	74
Nr. 20 Likums par Saeimas vēlēšanām (09.06.1922.)	83
Nr. 21 Likums par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu (20.06.1922.)	90
Nr. 22 Likums par Valsts kontroli (02.08.1923.)	92
Nr. 23 Ministru kabineta iekārta (01.04.1925.).....	97
Nr. 24 Saeimas kārtības rullis (10.04.1929.).....	100
Nr. 25 Valdības deklarācija par Saeimas funkciju pārņemšanu (18.05.1934.).....	117
Nr. 26 Likums par Valsts Prezidenta amata izpildīšanu (12.03.1936)	118
Nr. 27 Pārgrozījums Likumā par Valsts Prezidenta amata izpildīšanu (03.05.1940.).....	119
II. Pamattiesības (Artūrs Kučs).....	120
Nr. 28 Latvijas Republikas Satversmes II daļas (8.nodaļas) redakcija ar trešajā lasījumā pieņemtajiem labojumiem	124
Nr. 29 Deklarācija par Latvijas Republikas pievienošanos starptautisko tiesību dokumentiem cilvēktiesību jautājumos (04.05.1990.)	127
Nr. 30 Likums "Par Latvijas nacionālo un etnisko grupu brīvu attīstību un tiesībām uz kultūras autonomiju" (19.03.1991.)	132
Nr. 31 Konstitucionālais likums "Cilvēka un pilsoņa tiesības un pienākumi" (10.12.1991.).....	134
Nr. 32 Likums "Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē" (15.10.1998. – izsvilkums).....	139
III. Pilsonība (Artūrs Kučs)	141
Nr. 33 Likums par pavalstniecību (23.08.1919.)	144
Nr. 34 Grozījumi likumā par pavalstniecību (02.06.1927. un 28.01.1930. likums)	146
Nr. 35 Augstākās padomes lēmums "Par Latvijas Republikas pilsoņu tiesību atjaunošanu un naturalizācijas pamatnoteikumiem" (15.10.1991.)	150
Nr. 36. Augstākās padomes lēmums "Par papildinājumiem un grozījumiem Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1991. gada 15. oktobra lēmumā "Par Latvijas Republikas pilsoņu tiesību atjaunošanu un naturalizācijas pamatnoteikumiem"" (28.10.1992.).....	153

Nr. 37	Augstākās padomes lēmums "Par Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1991. gada 15. oktobra lēmuma "Par Latvijas Republikas pilsoņu tiesību atjaunošanu un naturalizācijas pamatnoteikumiem" piemērošanu ārvalstīs dzīvojošiem Latvijas Republikas pilsoņiem" (27.11.1991.).....	154
Nr. 38	Augstākās padomes lēmums "Par Latvijas Republikas pilsoņu tiesību atzīšanas nosacījumiem personām, kuras pirms 1914. gada 1. augusta dzīvoja Latvijas robežās, un viņu pēcnācējiem" (28.10.1992.)	155
Nr. 39	Pilsonības likums (22.07.1994.)	156
Nr. 40	Likums "Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības" (12.04.1995.).....	165
4. nodaļa. Padomju tiesības Latvijā (Jānis Lazdiņš).....		168
Nr. 41	PSRS valdības paziņojums Latvijas valdībai: PSRS telegrāfa aģentūras ziņojums (16.06.1940.)	171
Nr. 42	Latvijas telegrāfa aģentūras paziņojums (17.06.1940.).....	173
Nr. 43	Valsts Prezidenta K. Ulmaņa radiorunas atreferējums presē: Valsts Prezidenta Dr. Kārļa Ulmaņa norādījumi tautai (17.06.1940.)	174
Nr. 44	Iekšlietu ministra rīkojumi kārtības un sabiedriskās drošības valstī nodrošināšanai (17.06.1940. un 18.06.1940. rīkojums)	175
Nr. 45	Latvijas Republikas valdības deklarācija (21.06.1940.)	176
Nr. 46	Likums par Saeimas darbības atjaunošanu (12.07.1940.).....	178
Nr. 47	Pārgrozījumi likumā par Valsts Prezidenta amata izpildīšanu (19.07.1940.).....	179
Nr. 48	Valsts Prezidenta [K.Ulmaņa] 1940. g. 21. jūlija 395. paziņojums.	180
Nr. 49	Valsts Prezidenta [A.Kirhenšteina] 1940. g. 21. jūlija 1. paziņojums.....	180
Nr. 50	Deklarācija par valsts varu (21.07.1940.).....	181
Nr. 51	Deklarācija par Latvijas iestāšanos Padomju Sociālistisko Republiku Savienības sastāvā (21.07.1940.)	184
Nr. 52	Likums par Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas uzņemšanu Padomju Sociālistiskās Republikas Savienībā (05.08.1940.)	186
Nr. 53	Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas Konstitūcija (Pamatlikums)	187
Nr. 54	Latvijas PSR Tautas Komisāru Padomes paziņojums par KPFSR likumu (kodeksu) piemērošanu Latvijas PSR teritorijā (25.11.1940.).....	203
Nr. 55	Krievijas PFSR prezidenta dekrēts par Latvijas Republikas valstiskās neatkarības atzīšanu (24.08.1991.).....	204
Nr. 56	PSRS Valsts Padomes lēmums "Par Latvijas Republikas neatkarības atzīšanu" (06.09.1991.)	205
5. nodaļa. Latvijas Republikas kontinuitātes pamatošana (Jānis Pleps).....		206
Nr. 57	Valsts kancelejas rīkojums par ārkārtējām pilnvarām Latvijas sūtnim Lielbritānijā Kārlim Zariņam (18.05.1940.).....	211

Nr. 58	K. Zariņa, Latvijas sūtņa Londonā, protesta nota pret Latvijas inkorporāciju PSRS kā nekonstitucionālu un nelikumīgu (23.07.1940.).....	213
Nr. 59	Latvijas sūtņa Vašingtonā paziņojums par Latvijas inkorporāciju Padomju Savienībā neatzīšanu (06.08.1940.)	215
Nr. 60	Latvijas tautas deklarācija sabiedroto nācijām (1943.).....	216
Nr. 61	Latvijas Centrālās Padomes politiskā platforma (1944.)	219
Nr. 62	Latvijas Centrālās Padomes memorands (17.03.1944.)	220
Nr. 63	Deklarācija par Latvijas valsts atjaunošanu (08.09.1944.).....	228
Nr. 64	Paziņojums par bīskapa J. Rancāna funkcijām (26.04.1947.).....	229
Nr. 65	Senatoru atzinums (13.03./03.04.1948.)	230

6. nodaļa. Valsts iekārtas un tiesību sistēmas atjaunošana

(Gunārs Kušņiņš, Jānis Pleps).....	234
Nr. 66 Deklarācija par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu (04.05.1990.)	239
Nr. 67 Latvijas Republikas Konstitucionālais likums "Par Latvijas Republikas valstisko statusu" (21.08.1991.).....	242
Nr. 68 Augstākās padomes lēmums "Par Latvijas PSR likumdošanas aktu piemērošanu Latvijas Republikas teritorijā" (29.08.1991.)	243
Nr. 69 Likums "Par Latvijas Republikas Augstākās Padomes darba organizāciju līdz Saeimas sanāksšanai" (25.08.1992.)	244
Nr. 70 Likums "Par Latvijas Republikas valsts galvu līdz Saeimas sanāksšanai" (15.09.1992.)	247
Nr. 71 Likums "Par 5. Saeimas vēlēšanām" (20.10.1992.)	248
Nr. 72 Augstākās padomes lēmums "Par 5. Saeimas vēlēšanu izsludināšanu" (22.12.1992.)	259
Nr. 73 5. Saeima paziņojums par sanāksšanu uz pirmo sēdi (06.07.1993.)	260
Nr. 74 5. Saeimas lēmums piemērot 1929. gada Saeimas kārtības rulli (06.07.1993. Saeimas sēdes stenogrammas izvilkums)	262
Nr. 75 Likums "Par 1925. gada 1. aprīļa likuma "Ministru kabineta iekārta" atjaunošanu" (15.07.1993.)	265
Nr. 76 Likums "Par 1923. gada 2. augusta likuma "Par Valsts kontroli" atjaunošanu" (28.10.1993.)	270
Nr. 77 Saeimas kārtības rullis (28.07.1994.).....	275
Nr. 78 Likums "Par Latvijas PSR normatīvo aktu piemērošanas izbeigšanu" (15.10.1998.).....	298

7. nodaļa. Tiesu vara (Jānis Lazdiņš)

Nr. 79	Pagaidu nolikums par Latvijas tiesām un tiesāšanās kārtību (06.12.1918.).....	302
Nr. 80	Likums par administratīvām tiesām (04.03.1921.)	306

Nr. 81	Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par administratīvām tiesām (11.02.1938.).....	314
Nr. 82	Tiesu iekārta (1936. g. izdevums).....	315
Nr. 83	Pārgrozījumi un papildinājumi Tiesu iekārtā (29.03.1938.).....	387
Nr. 84	Likums "Par tiesu varu" (15.12.1992.).....	388
Nr. 85	Augstākās padomes lēmums "Par Latvijas Republikas likuma "Par tiesu varu" spēkā stāšanās kārtību" (15.12.1992. – izvilkums)	413
8. nodaļa. Īpašumu nacionalizācija un denacionalizācija		415
I. Nacionalizācija (Jānis Lazdiņš).....		415
Nr. 86	Deklarācija par zemes pasludināšanu tautas īpašumā (22.07.1940.).....	417
Nr. 87	Likums par zemi (29.07.1940.).....	420
Nr. 88	Latvijas PSR Augstākās padomes prezidija Dekrēts par pārmaiņām un papildinājumiem 1940. g. 29. jūlija likumā par zemi (07.09.1944.)	422
Nr. 89	Deklarācija par banku un lielo uzņēmumu nacionalizāciju (22.07.1940.)	423
Nr. 90	Banku un lielo rūpniecības uzņēmumu nacionalizācija Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas teritorijā (25.07.1940.)	425
Nr. 91	Dekrēts par lielo namu nacionalizāciju (28.10.1940.)	427
Nr. 92	Dekrēts par privāto kinoteātru, lielo viesnīcu, slimnīcu, poliklīniku, aptieku, aptieku noliktavu un ķīmijas-farmācijas rūpniecības uzņēmumu nacionalizāciju (28.10.1940.).....	428
II. Denacionalizācija (Jānis Lazdiņš)		429
Nr. 93	Augstākās padomes lēmums "Par agrāro reformu Latvijas Republikā" (13.06.1990.).....	433
Nr. 94	Likums "Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" (21.11.1990.).....	435
Nr. 95	Augstākās padomes lēmums "Par Latvijas Republikas likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" spēkā stāšanās kārtību" (21.11.1990. – izvilkums).....	443
Nr. 96	Likums "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" (09.07.1992.)	444
Nr. 97	Augstākās padomes lēmums "Par Latvijas Republikas likuma "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" spēkā stāšanās kārtību" (10.07.1992. – izvilkums)	450
Nr. 98	Nozīmīgākie grozījumi un papildinājumi likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos"	451
Nr. 99	Likums "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" (20.11.1991.)	460
Nr. 100	Augstākās padomes lēmums "Par Latvijas Republikas likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" spēkā stāšanās kārtību" (20.11.1991. – izvilkums).....	467
Nr. 101	Nozīmīgākie grozījumi un papildinājumi likumā "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās"	468

Nr. 102 Augstākās padomes lēmums "Par īpašuma tiesībām Latvijas un ārvalstu attiecībās" (04.09.1991.)	469
Nr. 103 Likums "Par namīpašumu denacionalizāciju Latvijas Republikā" (30.10.1991.)	470
Nr. 104 Nozīmīgākie grozījumi un papildinājumi likumā "Par namīpašumu denacionalizāciju Latvijas Republikā"	473
Nr. 105 Likums "Par namīpašumu atdošanu likumīgajiem īpašniekiem" (30.10.1991.)	476
Nr. 106 Nozīmīgākie grozījumi un papildinājumi likumā "Par atdošanu likumīgajiem īpašniekiem"	479
Nr. 107 Augstākās padomes lēmums "Par Latvijas Republikas likumu "Par namīpašumu atdošanu likumīgajiem īpašniekiem" un "Par namīpašumu denacionalizāciju Latvijas Republikā" spēkā stāšanās kārtību" (30.10.1991. – izvilkums)	481
Nr. 108 Likums "Par īpašuma tiesību atjaunošanu uz uzņēmumiem un citiem īpašuma objektiem" (30.03.1993.)	483
Nr. 109 Augstākās padomes lēmums "Par Latvijas Republikas likuma "Par īpašuma tiesību atjaunošanu uz uzņēmumiem un citiem īpašuma objektiem" spēkā stāšanās kārtību" (30.03.1993. – izvilkums))	494
Nr. 110 Nozīmīgākie grozījumi un papildinājumi likumā "Par īpašuma tiesību atjaunošanu uz uzņēmumiem un citiem īpašuma objektiem"	495
Nr. 111 Likums "Par īpašumu atdošanu reliģiskajām organizācijām" (12.05.1992.)	500
Nr. 112 Augstākās padomes lēmums "Par Latvijas Republikas likuma "Par īpašumu atdošanu reliģiskajām organizācijām" spēkā stāšanās kārtību" (12.05.1992.)	504
Nr. 113 Likums "Par nekustamo īpašumu atdošanu akadēmiskajām mūža organizācijām" (28.11.1996.)	505
Personu rādītājs	507
Bibliogrāfija	513
Synopsis	520
Annotation	526

Priekšvārds

Latvijas Republika tika izsludināta 1918. gada 18. novembrī. Pirmo valsts vēstures pastāvēšanas gadsimtu raksturo dinamiska notikumu attīstība. Pēc Latvijas valsts nodibināšanas to 1940. gadā jūnijā okupēja un jau augustā anektēja PSRS. 1941. gada jūnijā–jūlijā aneksiju nomainīja nacistiskās Vācijas okupācija. Pēc vācu armijas atkāpšanās 1944.–1945. gadā Sarkanā armija Latvijā atjaunoja padomju varu. Anektētas valsts statuss Latvijai saglabājās līdz 1990.–1991. gadam. 1990. gada 4. maijā tika pieņemta vēsturiskā *Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas Augstākās Padomes Deklarācija "Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu"*.¹ 1991. gada 19.–21. augustā "izgāzās" tā dēvētais "Augusta pučs" ar mērķi, visticamāk, saglabāt Padomju Savienības vienotību tādā politiski tiesiskā veidolā, kāds tas bija *perestroikas* un *glasnostj*² laikā³, pakāpeniski ierobežojot demokrātiskās brīvības un savienoto republiku neatkarības centienus. Īsi pēc neveiksmīgā valsts apvērsuma mēģinājuma Krievijas Padomju Federatīvās Sociālistiskās Republikas prezidents Boriss Jeļcins 24. augustā atzina Latvijas Republikas neatkarību un aicināja to darīt arī PSRS prezidentu.⁴ 6. septembrī Latvijas neatkarību atzina PSRS Valsts Padome.⁵

*Šajā smagajā, brīžiem asiņainajā cīņā, kura prasa daudz upuru, uzvaru 80. gadu beigās – 90. gadu sākumā gūst nacionāldemokrātiskā attīstības koncepcija. Kā kāršu namiņš sabrūk Padomju Savienības izveidotā "sociālistisko valstu noietne" Austrumeiropā un arī pati "nesagraujamā brālīgo padomju republiku savienība". Un nenoliedzama ir Latvijas un pārējo Baltijas tautu ieguldījuma sevišķā nozīme padomju totalitārisma likvidācijā.*⁶

Vēstures gaitā tiek uzkrāts tautas kultūras mantojums. Kultūras mantojuma neatņemama sastāvdaļa ir tiesības. 20. gs. 90. gadu otrajā pusē Edgara Melķiša⁷ vadībā tika izveidota pētnieku grupa, kas uzsāka Latvijas tiesību avotu ar komentāriem publicēšanu. Tika izdotas divas tiesību avotu grāmatas:

¹ Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 17.05.1990., Nr. 20.

² 1985. gadā par PSRS līderu kļuva Mihails Gorbačovs. M. Gorbačovs ir arī pirmais un pēdējais Padomju Savienības prezidents. Lai novērstu valsts sabrukumu un "celtu sociālismu ar cilvēcisku seju", PSRS tika izsludināta jauna politika, kas pazīstama kā pārbūve (*perestroika*) un atklātība (*glasnostj*).

³ *Deiviss N.* Eiropas vēsture. Rīga: apgāds "Jumava", 2009, 1145., 1146. lpp.

⁴ Dokumenti par Latvijas valsts starptautisko atzīšanu, neatkarības atjaunošanu un diplomātiskajiem sakariem. 1918–1998. Sērija Latvijas Starptautiskajās attiecībās. Rīga: Nordik, 1999, 227. lpp.

⁵ Turpat, 294. lpp.

⁶ Latvijas tiesību vēsture (1914–2000). Prof. Dītriha Andreja Lēbera redakcijā. Rīga: Fonds Latvijas Vēsture, 2000, 9. lpp.

⁷ Latvijas Universitātes profesors.

1) par viduslaiku tiesību avotiem – *Latvijas tiesību avoti. Teksti un komentāri. 1. sējums. Seno paražu un Livonijas tiesību avoti 10. gs.–16. gs.*⁸

2) par jauno laiku sākuma tiesību avotiem – *Latvijas tiesību avoti. Teksti un komentāri. 2. sējums. Poļu un zviedru laiku tiesību avoti (1561–1795).*⁹

Frīdriha Kārļa fon Savinji¹⁰ bieži lietotais sauklis – "atpakaļ pie avotiem" (*zurück zu den Quellen*)¹¹ – joprojām nav zaudējis savu aktualitāti. Tas nozīmē, ka ne tikai zinātnisks darbs, bet arī profesionālā darbība nav iedomājama bez pamatavotu izpētes. Diemžēl līdz šim nebija izdots neviens tiesību avotu krājums, kurā apkopotu Latvijas valsts tiesību avoti 20. gadsimtā un kas no jurista redzesloka ļautu sistēmiski izprast Latvijas valsts dibināšanas, neatkarības zaudēšanas un tās atjaunošanas tiesiskos aspektus. Tas pats daudzējādā ziņā attiecās arī uz ar tiesu varu saistītu avotu publicēšanu. Arī nozīmīgāko īpašumu nacionalizāciju un denacionalizāciju regulējošo normatīvo aktu kopojums vienuviet līdz šim interesentiem nebija pieejams. Tautas dzejnieks Rainis¹² savulaik aicināja:

*Ik vienam ir rokas jāpieliek,
Lai liels darbs uz priekšu tiek;
Ik viens lai to uguni kurina,
Kas visu pasauli sasilda (...).*¹³

2013.–2014. gadā Tālava Jundža¹⁴ vadībā tika izveidota pētnieku grupa zinātniska projekta "Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas pieredze, mācības un starptautiskā nozīme (vēsturiskie, politiskie un tiesiskie aspekti)" izstrādei. Tiesisko aspektu izpēte tika uzticēta Latvijas Universitātes Juridiskajai fakultātei apakšprojekta "Nepārtrauktības doktrīnas īstenošanās Latvijas neatkarības atgūšanā" (turpmāk – projekts) ietvarā. Projekts tostarp paredzēja arī Latvijas tiesību avotu apkopošanu publicēšanai ar komentāriem par valsts dibināšanu, okupāciju/aneksiju, neatkarības atgūšanu, tiesu varas kontinuitāti, kā arī īpašumu nacionalizāciju un denacionalizāciju. Šobrīd autori *Jānis Lazdiņš* (profesors,

⁸ Latvijas tiesību avoti. Teksti un komentāri. 1. sējums. Seno paražu un Livonijas tiesību avoti 10. gs.–16. gs. Prof. E. Melkiša redakcijā. Autori: Jānis Lazdiņš, Valdis Blūzma, Sanita Osipova. Rīga: LU žurnāla "Latvijas Vēsture" fonds, 1998.

⁹ Latvijas tiesību avoti. Teksti un komentāri. 2. sējums. Poļu un zviedru laiku tiesību avoti (1561–1795). Dr. hist. V. Blūzmas redakcijā. Autori: Romāns Apsītis, Valdis Blūzma, Jānis Lazdiņš. Rīga: Juridiskā koledža, 2006.

¹⁰ *Friedrich Carl von Savigny*, 1779–1861. Vācu vēsturiskās tiesību skolas izveidotājs un redzamākais tās pārstāvis.

¹¹ Sk.: *Coing H. Europäisches Privatrecht. Band II. 19. Jahrhundert. Überblick über die Entwicklung des Privatrechts in den ehemals gemeinrechtlichen Ländern.* München: C.H.Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1989, 45. lpp.

¹² Īstajā vārdā – Jānis Pliekšāns, 1865–1929. Latviešu Tautas dzejnieks.

¹³ Dzejoļu krājums "Vētras sēja". Sk.: *Rainis*. Kopotie raksti. 1. sējums. Dzeja. Rīga: Izdevniecība "Zvaigzne", 1977, 240. lpp.

¹⁴ LZA īstenais loceklis, profesors.

zinātniskās grupas vadītājs), *Arturs Kučs* (asoc. profesors), *Jānis Pleps* (docents), *Gunārs Kusiņš* (lekt., Satversmes tiesas tiesnesis), *Juris Bojārs* (profesors, zinātniskās grupas konsultants) ar prieku var nodot savu darba rezultātu, grāmatu "Latvijas valsts tiesību avoti. Valsts dibināšana – neatkarības atjaunošana" (Dokumenti un komentāri) publiskai izvērtēšanai.

Grāmatā iekļautie tiesību avotu teksti ir doti to sākotnējās, vēsturiskajās redakcijās. Pēc autoru ieskata būtiskākie tiesību avotu grozījumi un papildinājumi ievietoti aiz attiecīgā tiesību avota vai norādīti vērēs redaktora piezīmēs. Tekstu noformējumā saglabāta to oriģinālā forma un iespēju robežās – arī rakstība. Tiesību avoti, kuru rakstība pietuvināta oriģinālam, doti ierāmējumā. Avotu apkopošanā līdzās oriģinālo tekstu izpētei izmantota arī šādu datu bāžu informācija: *likumi.lv*; *NAIS.lv*; *periodika.lv*, kā arī VAS "Tiesu namu aģentūra" normatīvo aktu arhīvs/bibliotēka.

Autori izsaka pateicību Agnesei Oto un Ramonai Veldei par ieguldīto darbu tiesību avotu apstrādē, kas ievērojami atviegloja grāmatas sagatavošanu izdošanai. Autori izsaka cerību, ka grāmata "Latvijas valsts tiesību avoti. Valsts dibināšana – neatkarības atjaunošana" sekmēs tiesiskās apziņas pilnveidošanos un stiprinās tiesiskas valsts pamatus Latvijā.

Projekta vadītājs **Jānis Lazdiņš**